

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss - Strandskyddsutredningens slutbetänkande Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78)

Miljödepartementet har gett Storumans kommun tillfälle att lämna synpunkter på rubr. slutbetänkande senast den 30 april 2021.

Storumans kommun ser mycket positivt på en översyn av strandskyddet från grunden. Det har under en period varit svårt att förstå och motivera det starka skydd som råder inom en gles befolkad kommun med stora ytor och fina platser, med god möjlighet till exploatering utan att påverka syftet med strandskyddet negativt.

Av förslaget framgår att länsstyrelserna får möjlighet att upphäva tidigare beslut om undantag från strandskyddet. I Storumans kommun värnar vi om äldre förordnanden. Om de upphävs ökar den strandskyddade arealen i vår kommun, vilket är negativt. Ska detta ske är det viktigt att det ges tid så att minst samma areal blir utpekade som landsbygdsområden i översiktsplanen, alternativt att kommunerna får tillämpa kriterier för landsbygdsområden i prövningen. Vi har svårt att se att detta kan leda till en förändring i grunden enligt uppdraget och en risk att lagstiftningen blir differentierad åt motsatt håll mot uppdragets syften. Vid denna formulering kan län med redan hårt exploaterade områden ha kvar sina undantag medan länsstyrelserna i glesbebyggda områden upphäver undantagen. Vill man få en förändring i grunden skulle i sådant fall samtliga undantag upphävas nationellt eller omprövas enligt de nya bestämmelserna. Vidare så är det av stor vikt att länsstyrelserna har en gemensam syn på hur strandskyddet ska tillämpas nationellt. Vi håller med om att en heltäckande digitalisering skulle bidra till att göra strandskyddet mer transparent, förutsägbart och rättssäkert. Vi anser att digitaliseringen med fördel genomfördes centralt så att samma bedömning görs oavsett vilken länsstyrelse som annars är ansvarig för området. En förutsättning är dock att kommunens synpunkter och kännedom tas i beaktande innan beslut fattas i frågan. Det kartmaterial som finns som underlag för undantag från strandskyddet i Storumans kommun är mycket ålderdomligt och svåräst. I samband med en digital tjänst är det av stor vikt att det tydligt framgår vilka osäkerheter som materialet omfattas av och att lokala förutsättningar kan påverka bedömningen.

2021-04-06

Vi delar utredningens bedömning att prövningen av dispenser ska ske lokalt i kommunen och att kommunen ska få ett större inflytande. Vi håller med om att Naturvårdsverket kan behöva mer resurser för tillsynsvägledning men även kommunerna är i behov av ökade resurser. För glesbebyggda men till ytan stora kommuner med små ekonomiska medel är det svårt att kunna bedriva en effektiv tillsyn av strandskyddet. Det kräver mycket förarbete, långa resor och har dålig kostnadstäckning och är därför lågprioriterat. En möjlighet att effektivisera tillsynen skulle kunna vara att effektivt kunna jämföra flygfoton för att kunna täcka stora ytor på kort tid. Statliga medel och resurser är skulle kunna vara till stor hjälp för att kunna genomföra detta.

Vi anser att det är orimligt att länsstyrelsen ska kunna dröja i 12 månader med att lämna beslut på upphävande av strandskydd när kommunen är ansvarig att utreda ärendet. Det bör i stället framgå en rimlig tidsbestämmelse för eventuell begäran om komplettering och rimligt tid för att hantera det kompletta ärendet. Processen bör kunna ske på betydligt kortare tid än 12 månader. Det bör även vara tydligt vilka utredningar som kommunen måste utföra och redovisa, alternativt syftet med dessa. Det är emellertid viktigt att utredningskraven blir rimliga, då glesbygdskommuner har begränsade resurser.

Regeringen har anfört att det är viktigt att utredningens förslag på differentiering strävar efter att inte försämra den allemansrättsliga tillgången till obrutna strandlinjer. Vad som är viktigt i sammanhanget är att stora ytor i Storumans kommun är inte tillgängliga för den stora allmänheten då det är stora avstånd för att nå dessa. En exploatering kan i dessa fall möjliggöra friluftsliv och på det sättet främja delar av strandskyddets syften. En byggnation i ett tidigare oexploaterat område kan dessutom bidra till att hålla upp tidigare tät terräng.

Enligt utredningen så framgår det att näringsidkares bedömning av var placeringen av en ekonomibyggnad är bäst lämpad. Vi delar delvis denna uppfattning. Enligt definitionen av ekonomibyggnad så ska detta vara en byggnad utan bostadsändamål. I Storumans kommun är avstånden långa och många som har sin näringsverksamhet, rennäring eller skogsbruk osv., bedriver den långt från annan bebyggelse. Ett resultat av detta är att många behöver ha övernattningsmöjlighet i sin ekonomibyggnad vilket generellt inte anses som ekonomibyggnad. Av erfarenhet har vi även uppmärksammat att ekonomibyggnader ofta uppförs inom område för strandskydd just för lägets skull med motiveringen att det är bäst lämpade platsen för ändamålet.

Det är olyckligt att teman landsbygdsområden används för områden där lättnader i strandskyddet kan gälla, då denna term används även i andra sammanhang.

Vi skulle gärna se ett förtydligande vilken roll riksintressen väger för att kunna upphäva strandskyddet inom ett utpekade område. I kommunen finns mycket begränsade ytor som inte omfattas av riksintresse och det

2021-04-06

skulle vara olyckligt om detta ges en större betydelse, t.ex. i områden med riksintresse friluftsliv.

I definitionerna av insjöars storlek och vattendrags bredd anser vi att det är viktigt att det blir tydligt för att transparensen och rättssäkerheten ska vara stor. Det bör inte finnas någon otydlighet i om vikar med smala utlopp i större sjöar omfattas av strandskydd eller hur reglerade vatten ska bedömas. Om länsstyrelsen ska få möjlighet att införa strandskydd för ett område där skyddet generellt tas bort bör detta ske samtidigt och motiveras väl. Strandskydd bör inte kunna införas då en bygglovsansökan hantearas och skapa förvirring och påverka rättssäkerheten. Vidare så föreslår vi att i de lägen där det är motiverat att införa strandskydd där det generella undantaget råder ska skydd av annat slag införas i stället, ex. biotopskydd. Vår bedömning är att ett gediget arbete vid digitalisering av strandskyddet där både kommun och länsstyrelse deltagit i framtogandet minimerar risken för att denna situation uppstår.

Förslaget om att det inte behöver vara nödvändigt att söka strandskydd på nytt om detaljplan ersätts ser kommunen som positivt.

Enligt remissen så är utgångspunkten att en fri passage mot stranden ska behållas. Vi anser att den fria passagen är av stor vikt för allemansrätten men det är ett problem att Lantmäteriet inte styckar av tomter mot vatten. Den landremsa som ligger mellan tomt och vatten blir ofta ett problem vid avverkningar eller andra åtgärder. Tomter bör få styckas av mot strandlinjen men byggnationer och hemfridszon hålla gott avstånd från denna så att fri passage säkerställs.

Vi delar utredningens bedömning att det oavsett förfarande behövs en prövning i lämpligheten att bebygga ett område inom strandskyddat område. Det är positivt att två alternativa förfarnaden finns tillgängliga. Att peka ut landsbygdsområden i översiktsplanen bedöms passa en kommun med mindre ekonomiska resurser, stora ytor som uppfyller kravet för landsbygdsområde och där osäkerheten om var intresset för exploatering kan uppstå. Samtidigt kan det i samma kommun finnas områden med ett känt intresse där det kan vara motiverat att utreda förutsättningarna och ansöka om att upphäva strandskyddet. Vi önskar att det blir tydligt att första punkten i de särskilda skälen möjliggör avstyckning och byggnation i områden som tidigare saknar bebyggelse.

För att kunna utveckla landsbygden i Storumans kommun är det helt avgörande att byggnation inte längre behöver hållas sammanhängande. Detta öppnar möjligheten att på sikt få sammanhållen bebyggelse inom nya områden. Det är dock olyckligt att det krävs omfattande underlag för att visa att lätnader i strandskyddet kan tillämpas i ett enskilt ärende när det uppfyller kriterierna i 17 a § men inte är utpekade i översiktsplanen. Detta kommer att leda till att stora delar av glesbyggda kommuner pekas ut som landsbygd i översiktsplanen. Ett bättre alternativ är att införa ett system där kommunerna själva använder kriterierna för landsbygdsområden som bedömningsunderlag vid varje enskilt ärende. Detta skulle leda

2021-04-06

till att kommunens resurser används på ett bättre sätt, när det behövs, och stärka det lokala beslutsfattandet.

Tomas Mörtsell
Kommunstyrelsens ordförande

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen 2021-04-06 § 47

Beredande organ: Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens yttrande
2021-03-16